

ΠΑΡΑΓΩΓΗΣΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΧΕΙΑ

Κάθε παραγωγίσιμη συνάρτηση στο σημείο x_0 είναι και συνεχής στο x_0

ΠΡΟΣΟΧΗ !!!

Το αντίστροφο δεν ισχύει δηλ. όλες οι συνεχείς συναρτήσεις δεν είναι παραγωγίσιμες π.χ. η συνάρτηση $f(x) = |x|$ είναι συνεχής στο σημείο

$x_0 = 0$ αλλά δεν είναι παραγωγίσιμη στο $x_0 = 0$. Πράγματι :

$$f(x) = |x| = \begin{cases} x, & x \geq 0 \\ -x, & x < 0 \end{cases}$$

$$\lim_{x \rightarrow 0^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = f(0)$$

$$\lambda(h) = \frac{f(x_0 + h) - f(x_0)}{h} = \frac{f(0+h) - f(0)}{h} = \frac{f(h) - 0}{h} = \frac{f(h)}{h} =$$

$$= \begin{cases} \frac{f(h)}{h}, & h > 0 \\ \frac{f(h)}{h}, & h < 0 \end{cases} = \begin{cases} \frac{h}{h}, & h > 0 \\ \frac{-h}{h}, & h < 0 \end{cases} = \begin{cases} 1, & h > 0 \\ -1, & h < 0 \end{cases}$$

$$\lim_{h \rightarrow 0^-} \lambda(h) = -1 \neq 1 = \lim_{h \rightarrow 0^+} \lambda(h)$$

Άρα η συνάρτηση f δεν είναι παραγωγίσιμη στο σημείο $x_0 = 0$

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

1.

Αν η συνάρτηση f είναι παραγωγίσιμη στο x_0 να αποδείξετε ότι :

$$\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{x f(x_0) - x_0 f(x)}{x - x_0} = f(x_0) - x_0 f'(x_0)$$

Επειδή η συνάρτηση f είναι παραγωγίσιμη στο x_0 θα είναι και συνεχής στο x_0 . Οπότε θα ισχύει :

$$\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = f(x_0)$$

$$\begin{aligned}
& \frac{x f(x_0) - x_0^2 f(x)}{x - x_0} = \frac{x f(x_0) - x_0 f(x) - x_0 f(x_0) + x_0 f(x_0)}{x - x_0} = \\
& = \frac{x f(x_0) - x_0 f(x_0) - x_0 f(x) + x_0 f(x_0)}{x - x_0} = \\
& = \frac{f(x_0)(x - x_0) - x_0 (f(x) - f(x_0))}{x - x_0} = \\
& = \frac{f(x_0)(x - x_0)}{x - x_0} - \frac{x_0 (f(x) - f(x_0))}{x - x_0} = \\
& = f(x_0) - x_0 \frac{f(x) - f(x_0)}{x - x_0} =
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
& \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{x f(x_0) - x_0 f(x)}{x - x_0} = \\
& = \lim_{x \rightarrow x_0} \left[f(x_0) - x_0 \frac{f(x) - f(x_0)}{x - x_0} \right] = \\
& = f(x_0) - x_0 \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f(x) - f(x_0)}{x - x_0} = f(x_0) - x_0 f'(x_0)
\end{aligned}$$

2.

Αν η συνάρτηση f είναι παραγωγίσιμη στο x_0 να αποδείξετε ότι :

$$\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{x^2 f(x_0) - x_0^2 f(x)}{x - x_0} = 2x_0 f(x_0) - x_0^2 f'(x_0)$$

Επειδή η συνάρτηση f είναι παραγωγίσιμη στο x_0 θα είναι και συνεχής στο x_0 . Οπότε θα ισχύει :

$$\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = f(x_0)$$

$$\frac{x^2 f(x_0) - x_0^2 f(x)}{x - x_0} = \frac{x^2 f(x_0) - x_0^2 f(x) - x_0^2 f(x_0) + x_0^2 f(x_0)}{x - x_0} =$$

$$= \frac{x^2 f(x_0) - x_0^2 f(x_0) - x_0^2 f(x) + x_0^2 f(x_0)}{x - x_0} =$$

$$= \frac{f(x_0)(x^2 - x_0^2) - x_0^2 (f(x) - f(x_0))}{x - x_0} =$$

$$= \frac{f(x_0)(x^2 - x_0^2)}{x - x_0} - \frac{x_0^2 (f(x) - f(x_0))}{x - x_0} =$$

$$= f(x_0) \frac{(x - x_0)(x + x_0)}{x - x_0} - x_0^2 \frac{f(x) - f(x_0)}{x - x_0} =$$

$$= f(x_0)(x + x_0) - x_0^2 \frac{f(x) - f(x_0)}{x - x_0}$$

$$\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{x^2 f(x_0) - x_0^2 f(x)}{x - x_0} =$$

$$= \lim_{x \rightarrow x_0} \left[f(x_0)(x + x_0) - x_0^2 \frac{f(x) - f(x_0)}{x - x_0} \right] =$$

$$= f(x_0) \lim_{x \rightarrow x_0} (x + x_0) - x_0^2 \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f(x) - f(x_0)}{x - x_0} =$$

$$= 2x_0 f(x_0) - x_0^2 f'(x_0)$$

3.

Αν η συνάρτηση f είναι παραγωγίσιμη στο x_0 να αποδείξετε ότι :

$$\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{x^3 f(x_0) - x_0^3 f(x)}{x - x_0} = 3x_0^2 f(x_0) - x_0^3 f'(x_0)$$

Επειδή η συνάρτηση f είναι παραγωγίσιμη στο x_0 θα είναι και συνεχής στο x_0 . Οπότε θα ισχύει :

$$\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = f(x_0)$$

$$\frac{x^3 f(x_0) - x_0^3 f(x)}{x - x_0} = \frac{x^3 f(x_0) - x_0^3 f(x) - x_0^3 f(x_0) + x_0^3 f(x_0)}{x - x_0} =$$

$$= \frac{x^3 f(x_0) - x_0^3 f(x_0) - x_0^3 f(x) + x_0^3 f(x_0)}{x - x_0} =$$

$$= \frac{f(x_0)(x^3 - x_0^3) - x_0^3 (f(x) - f(x_0))}{x - x_0} =$$

$$= \frac{f(x_0)(x^3 - x_0^3)}{x - x_0} - \frac{x_0^3 (f(x) - f(x_0))}{x - x_0} =$$

$$= f(x_0) \frac{(x - x_0)(x^2 + x x_0 + x_0^2)}{x - x_0} - x_0^3 \frac{f(x) - f(x_0)}{x - x_0} =$$

$$= f(x_0) (x^2 + x x_0 + x_0^2) - x_0^3 \frac{f(x) - f(x_0)}{x - x_0}$$

$$\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{x^3 f(x_0) - x_0^3 f(x)}{x - x_0} =$$

$$\begin{aligned}
&= \lim_{x \rightarrow x_0} \left[f(x_0) (x^2 + x x_0 + x_0^2) - x_0^3 \frac{f(x) - f(x_0)}{x - x_0} \right] = \\
&= f(x_0) \lim_{x \rightarrow x_0} (x^2 + x x_0 + x_0^2) - x_0^3 \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f(x) - f(x_0)}{x - x_0} = \\
&= 3x_0^2 f(x_0) - x_0^3 f'(x_0)
\end{aligned}$$

4.

Αν οι συναρτήσεις f, g είναι παραγωγίσιμες στο x_0 να αποδείξετε ότι

$$\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f(x)g(x_0) - f(x_0)g(x)}{x - x_0} = f'(x_0)g(x_0) - f(x_0)g'(x_0)$$

$$\lim_{x \rightarrow x_0} g(x) = g(x_0)$$

$$\frac{f(x)g(x_0) - f(x_0)g(x)}{x - x_0} = \frac{f(x)g(x_0) - f(x_0)g(x) - f(x_0)g(x_0) + f(x_0)g(x_0)}{x - x_0} =$$

$$= \frac{f(x)g(x_0) - f(x_0)g(x_0) - f(x_0)g(x) + f(x_0)g(x_0)}{x - x_0} =$$

$$= \frac{g(x_0)(f(x) - f(x_0)) - f(x_0)(g(x) - g(x_0))}{x - x_0} =$$

$$= \frac{g(x_0)(f(x) - f(x_0))}{x - x_0} - \frac{f(x_0)(g(x) - g(x_0))}{x - x_0} =$$

$$= g(x_0) \frac{f(x) - f(x_0)}{x - x_0} - f(x_0) \frac{g(x) - g(x_0)}{x - x_0}$$

$$\begin{aligned} & \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f(x)g(x_0) - f(x_0)g(x)}{x - x_0} = \\ & = \lim_{x \rightarrow x_0} \left[g(x_0) \frac{f(x) - f(x_0)}{x - x_0} - f(x_0) \frac{g(x) - g(x_0)}{x - x_0} \right] = \\ & = g(x_0) \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f(x) - f(x_0)}{x - x_0} - f(x_0) \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{g(x) - g(x_0)}{x - x_0}] = \\ & = f'(x_0)g(x_0) - f(x_0)g'(x_0) \end{aligned}$$

5.

Αν οι συνάρτησεις f, g είναι παραγωγίσιμες στο x_0 να αποδείξετε ότι

$$\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f^2(x)g(x_0) - f^2(x_0)g(x)}{x - x_0} = 2g(x_0)f(x_0)f'(x_0) - f^2(x_0)g'(x_0)$$

Επειδή η συνάρτηση f είναι παραγωγίσιμη στο x_0 θα είναι και συνεχής στο x_0 . Οπότε θα ισχύει :

$$\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = f(x_0)$$

$$\begin{aligned} & \frac{f^2(x)g(x_0) - f^2(x_0)g(x)}{x - x_0} = \frac{f^2(x)g(x_0) - f^2(x_0)g(x) - f^2(x_0)g(x_0) + f^2(x_0)g(x_0)}{x - x_0} = \\ & = \frac{f^2(x)g(x_0) - f^2(x_0)g(x_0) - f^2(x_0)g(x) + f^2(x_0)g(x_0)}{x - x_0} = \\ & = \frac{g(x_0)(f^2(x) - f^2(x_0)) - f^2(x_0)(g(x) - g(x_0))}{x - x_0} = \\ & = \frac{g(x_0)(f(x) - f(x_0))(f(x) + f(x_0)) - f^2(x_0)(g(x) - g(x_0))}{x - x_0} = \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
&= g(x_0) \frac{f(x) - f(x_0)}{x - x_0} - f^2(x_0) \frac{g(x) - g(x_0)}{x - x_0} \\
\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f^2(x)g(x_0) - f^2(x_0)g(x)}{x - x_0} &= \\
&= \lim_{x \rightarrow x_0} \left[g(x_0) \frac{f(x) - f(x_0)}{x - x_0} - f^2(x_0) \frac{g(x) - g(x_0)}{x - x_0} \right] \\
&= \left[g(x_0) \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f(x) - f(x_0)}{x - x_0} - f^2(x_0) \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{g(x) - g(x_0)}{x - x_0} \right] = \\
&= 2g(x_0)f(x_0)f'(x_0) - f^2(x_0)g'(x_0)
\end{aligned}$$

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1.

Αν η συνάρτηση f είναι παραγωγίσιμη στο x_0 να αποδείξετε ότι :

$$\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{-x f(x_0) + x_0 f(x)}{x - x_0} = -f(x_0) + x_0 f'(x_0)$$

2.

Αν η συνάρτηση f είναι παραγωγίσιμη στο x_0 να αποδείξετε ότι :

$$\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{-x^2 f(x_0) + x_0^2 f(x)}{x - x_0} = -2x_0 f(x_0) + x_0^2 f'(x_0)$$

3.

Αν η συνάρτηση f είναι παραγωγίσιμη στο x_0 να αποδείξετε ότι :

$$\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{-x^3 f(x_0) + x_0^3 f(x)}{x - x_0} = -3x_0^2 f(x_0) + x_0^3 f'(x_0)$$

4.

Αν οι συναρτήσεις f, g είναι παραγωγίσιμες στο x_0 να αποδείξετε ότι

$$\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{-f(x)g(x_0) + f(x_0)g(x)}{x - x_0} = -f'(x_0)g(x_0) + f(x_0)g'(x_0)$$

5.

Αν οι συναρτήσεις f, g είναι παραγωγίσιμες στο x_0 να αποδείξετε ότι

$$\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{-f^2(x)g(x_0) + f^2(x_0)g(x)}{x - x_0} = -2g(x_0)f(x_0)f'(x_0) + f^2(x_0)g'(x_0)$$

6.

Αν η συνάρτηση f είναι παραγωγίσιμη στο x_0 να αποδείξετε ότι :

$$\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{x^2 f(x_0) - x_0^2 f(x)}{x - x_0} = 2f(x_0) - 2x_0 f'(x_0)$$

7.

Αν η συνάρτηση f είναι παραγωγίσιμη στο x_0 να αποδείξετε ότι :

$$\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{2x^2 f(x_0) - 2x_0^2 f(x)}{x - x_0} = 4x_0 f(x_0) - 2x_0^2 f'(x_0)$$

8.

Αν η συνάρτηση f είναι παραγωγίσιμη στο x_0 να αποδείξετε ότι :

$$\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{2x^3 f(x_0) - 2x_0^3 f(x)}{x - x_0} = 6x_0^2 f(x_0) - 3x_0^3 f'(x_0)$$

9.

Αν οι συναρτήσεις f, g είναι παραγωγίσιμες στο x_0 να αποδείξετε ότι

$$\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{2f(x)g(x_0) - 2f(x_0)g(x)}{x - x_0} = 2f'(x_0)g(x_0) - 2f(x_0)g'(x_0)$$

10.

Αν οι συναρτήσεις f, g είναι παραγωγίσιμες στο x_0 να αποδείξετε ότι

$$\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{4f^2(x)g(x_0) - 4f^2(x_0)g(x)}{x - x_0} = 8g(x_0)f(x_0)f'(x_0) - 4f^2(x_0)g'(x_0)$$